

Số: 22/HD-UBND

Kim Phượng, ngày 25 tháng 01 năm 2024

HƯỚNG DẪN Các biện pháp phòng, chống bệnh Đại ở động vật

Căn cứ Hướng dẫn số 238/HD-CNTYTS ngày 15/01/2024 của UBND huyện Định Hóa về việc Hướng dẫn các biện pháp phòng, chống bệnh Đại ở động vật.

Để thực hiện tốt công tác phòng, chống bệnh Đại động vật trên địa bàn xã Kim Phượng. UBND xã ban hành Hướng dẫn các biện pháp phòng, chống bệnh Đại ở động vật năm 2024 với các nội dung sau:

I. ĐẶC ĐIỂM CỦA BỆNH

Bệnh Đại là một bệnh truyền nhiễm cấp tính do vi rút gây ra, bệnh lây truyền giữa động vật và người. Nguồn mang mầm bệnh chủ yếu là chó (90%), mèo nuôi (5%) và động vật hoang dã. Khi động vật mắc bệnh Đại cào, cắn, liếm vào người, vi rút từ nước bọt sẽ lây truyền qua da và niêm mạc bị tổn thương. Thời gian ủ bệnh ở con vật có thể kéo dài vài tuần đến vài tháng, có thể lâu hơn, nhưng trước 10-15 ngày phát bệnh thường thải vi rút qua nước bọt gây nhiễm cho người, gia súc khác qua vết cào, cắn, liếm.

1. Cách lây truyền

Việc lây truyền vi rút Đại giữa động vật với động vật và giữa động vật với người chủ yếu xảy ra qua các vết cắn, vết liếm, tiếp xúc trực tiếp, qua niêm mạc bị tổn thương. Nếu ở vùng có dịch bệnh Đại, các chất thải (nước dãi, nước tiểu...) của động vật bị đại chứa hàm lượng vi rút Đại cao cũng có nguy cơ lây nhiễm đối với các động vật đã có vết thương hở

2. Triệu chứng lâm sàng

- Thời kỳ ủ bệnh: Thời kỳ ủ bệnh Đại có thể thay đổi từ vài ngày đến vài tháng tùy thuộc vào vị trí của vết cắn. Đa số bệnh phát ra trong vòng từ 21 đến 30 ngày sau khi con vật nhiễm vi rút.

- Các biểu hiện lâm sàng: thường được chia làm 02 thể là thể đại điên cuồng và thể đại câm (bại liệt). Trong thực tế, nhiều con chó mắc bệnh Đại có thể biểu hiện cả 02 dạng lâm sàng này một cách xen kẽ nhau, thời gian đầu có biểu hiện điên cuồng, bị kích động rồi sau đó chuyển sang dạng bị ức chế và bại liệt.

II. PHÒNG BỆNH

1. Cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, Tổ trưởng Tổ thú y phối hợp với cán bộ Văn hóa, các ban ngành đoàn thể và xóm thực hiện thông tin tuyên truyền phổ biến kiến thức về bệnh Đại, tính chất nguy hiểm của bệnh và các biện pháp phòng, chống tới từng hộ gia đình có nuôi chó, mèo và cộng đồng.

2. Quy định về quản lý đàn chó, mèo nuôi để phòng, chống bệnh Đại

2.1. Cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, Tổ trưởng tổ thú y xã;

- Phối hợp chặt chẽ với các xóm chỉ đạo, quản lý đàn chó nuôi trên địa bàn xã.

- Hướng dẫn trưởng xóm giám sát bệnh tại các xóm: khi phát hiện chó, mèo, động vật mẫn cảm khác có biểu hiện khác thường nghi mắc bệnh Đại, phải báo cáo ngay cho cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, Tổ trưởng thú y xã; đồng thời yêu cầu chủ vật nuôi nhốt cách ly theo dõi.

- Khi nhận được báo cáo của trưởng xóm có chó, mèo, động vật mẫn cảm khác nghi mắc bệnh Đại, nhiễm bệnh Đại, nghi nhiễm bệnh Đại, cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, Tổ trưởng tổ thú y xã xác minh; đồng thời hướng dẫn tiêu hủy chó, mèo, động vật khác có triệu chứng đặc trưng của bệnh qua chẩn đoán lâm sàng.

- Phối hợp với các xóm tổ chức thực hiện tiêm vắc xin Đại cho chó mèo tại các xã, thị trấn. Triển khai công tác tiêm phòng vắc xin Đại theo quy định.

2.2. Đối với các xóm

- Lập sổ quản lý chó nuôi trên địa bàn bao gồm các thông tin sau:

+ Họ tên và địa chỉ các chủ vật nuôi.

+ Số lượng chó nuôi.

+ Ngày, tháng, năm tiêm phòng vắc xin Đại.

- Hàng năm trước đợt tiêm phòng phải rà soát, thống kê, cập nhập thông tin về đàn chó nuôi trên địa bàn; theo dõi số liệu tăng, giảm đàn khi chủ vật nuôi báo cáo.

- Phối hợp với cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, Tổ trưởng tổ thú y để tổ chức đợt tiêm phòng vắc xin Đại cho đàn chó trên địa bàn. Trong vòng 01 tuần trước đợt tiêm phòng và trong thời gian tiêm phòng các xóm thông báo hàng ngày trên các phương tiện truyền thông cho cộng đồng dân cư trên địa bàn về địa điểm, ngày tiêm phòng.

- Quy định cụ thể việc bắt giữ chó thả rông ở nơi công cộng thuộc địa bàn quản lý; thành lập các đội chuyên trách để bắt chó thả rông và động vật mắc bệnh Đại, có dấu hiệu mắc bệnh Đại; thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng về địa điểm tạm giữ chó bị bắt để chủ vật nuôi đến nhận; áp dụng các biện pháp xử phạt vi phạm hành chính đối với chủ vật nuôi; quyết định biện pháp xử lý

chó bị bắt giữ trong trường hợp sau 48 giờ kể từ khi có thông báo mà không có người nhận.

- Phối hợp với Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp tổ chức tập huấn kỹ thuật bắt chó thả rông và bắt động vật mắc bệnh Đại hoặc có dấu hiệu mắc bệnh Đại cho các thành viên của đội chuyên trách.

2.3. Trách nhiệm đối với chủ nuôi chó, mèo (gọi chung là chủ vật nuôi)

- Phải đăng ký việc nuôi chó và thực hiện ký cam kết về việc thực hiện các biện pháp phòng, chống bệnh Đại, quản lý đàn chó với Ủy ban nhân dân cấp xã tại nơi đông dân cư.

- Xích nhốt hoặc giữ chó trong khuôn viên gia đình; bảo đảm vệ sinh môi trường, không ảnh hưởng xấu tới người xung quanh. Khi đưa chó ra nơi công cộng phải đảm bảo cho người xung quanh bằng cách đeo rọ mõm cho chó hoặc xích giữ chó và có người dắt.

- Nuôi chó tập trung phải bảo đảm vệ sinh thú y, không gây ồn ào, ảnh hưởng xấu tới những người xung quanh.

- Chấp hành nghiêm chỉnh việc tiêm phòng vắc xin phòng bệnh Đại cho chó, mèo theo quy định;

- Chịu mọi chi phí trong trường hợp có chó thả rông bị bắt giữ, kể cả chi phí cho việc nuôi dưỡng và tiêu hủy chó. Trường hợp chó, mèo cắn, cào người thì chủ vật nuôi phải bồi thường vật chất cho người bị hại theo quy định của pháp luật.

3. Tiêm phòng

- Hướng dẫn cụ thể việc tiêm phòng vắc xin Đại trên địa bàn, thực hiện tiêm phòng và giám sát việc tiêm phòng và cấp Giấy chứng nhận tiêm phòng bệnh Đại cho chủ vật nuôi có chó, mèo được tiêm phòng vắc xin Đại.

- Triển khai chiến dịch tiêm phòng 02 đợt chính: Đợt I vào tháng 3-4/2024; Đợt II vào tháng 9-10/2024. Ngoài ra, hàng tháng tiêm phòng bổ sung cho đàn chó, mèo mới phát sinh hoặc chó, mèo đã hết thời gian còn miễn dịch bảo hộ.

III. CHỐNG DỊCH

1. Khi phát hiện chó, mèo có các biểu hiện khác thường như bỗng nhiên trở nên hung dữ cào, cắn người hay động vật khác một cách vô cớ thì chủ nuôi phải khai báo ngay cho Trưởng xóm; đồng thời thực hiện nuôi nhốt riêng chó, mèo nghi mắc bệnh, không cho tiếp xúc với động vật cảm nhiễm xung quanh để theo dõi trong vòng 14 ngày.

2. Khi nhận được thông báo nghi có chó, mèo mắc bệnh Đại trưởng xóm phải báo cáo ngay cho cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, thú y bằng điện thoại nêu rõ tên, địa chỉ chủ vật nuôi, đặc điểm vật nuôi và các nội dung khác có liên quan để UBND xã có biện pháp xử lý.

3. Cán bộ Nông nghiệp, Khuyến nông, thú y xã khi nhận được thông báo của trưởng xóm hoặc chủ vật nuôi, phải nhanh chóng đến kiểm tra, xác minh ngay; hướng dẫn chủ vật nuôi các biện pháp cách ly chó, mèo, động vật khác mắc bệnh, vệ sinh, khử trùng tiêu độc, đồng thời thông báo cho cơ quan y tế nơi gần nhất để tăng cường biện pháp phòng bệnh Đại cho người, đồng thời báo ngay cho cơ quan thú y cấp trên.

4. Các biện pháp xử lý đối với ổ dịch

4.1. Xử lý động vật khi có ổ dịch Đại

- Tiêu hủy bắt buộc động vật chết, động vật mắc bệnh Đại. Trường hợp không xác định được chủ vật nuôi thì UBND cấp xã chịu trách nhiệm tiêu hủy.

- Khuyến khích tiêu hủy chó, mèo có dấu hiệu mắc bệnh Đại; chó, mèo chưa được tiêm phòng vắc xin Đại nhưng đã tiếp xúc với chó, mèo mắc bệnh Đại; trường hợp không tiêu hủy phải nuôi cách ly để theo dõi trong vòng 14 ngày, nếu phát bệnh Đại phải tiêu hủy theo quy định.

- Chó, mèo vô cơ cắn, cào người phải nuôi cách ly để theo dõi trong vòng 14 ngày, nếu phát hiện bệnh Đại phải tiêu hủy theo quy định.

- Chó, mèo khỏe mạnh trong vùng có dịch bệnh Đại phải thực hiện nuôi nhốt trong thời gian có dịch.

- Xử lý động vật mắc bệnh phải thực hiện ngay khi có kết quả xét nghiệm dương tính với bệnh Đại hoặc được cơ quan chuyên môn kiểm tra, xác minh và kết luận động vật bị mắc bệnh Đại.

4.2. Biện pháp xử lý tiêu hủy động vật mắc bệnh Đại

- Đốt thủ công bằng cách đào hố, cho bao chứa xác động vật, sản phẩm động vật vào hố và đốt bằng củi, than, rơm, rạ, xăng, dầu,..; sau đó lấp đất và nện chặt.

- Hố chôn: Hố chôn phải cách nhà dân, giếng nước, khu chuồng nuôi động vật tối thiểu 30m và có đủ diện tích; nên chọn nơi chôn trong vườn (tốt nhất là vườn cây ăn quả hoặc lấy gỗ). Phải đủ rộng phù hợp với khối lượng động vật, sản phẩm động vật và chất thải cần chôn.

Sau khi đào hố, rải một lớp vôi bột xuống đáy hố theo tỷ lệ khoảng 01 kg vôi/m², cho bao chứa xuống hố, phun thuốc sát trùng hoặc rắc vôi bột lên trên bề mặt, lấp đất và nện chặt; yêu cầu khoảng cách từ bề mặt bao chứa đến mặt đất tối thiểu là 0,5m, lớp đất phủ trên bao chứa phải dày ít nhất là 1m và phải cao hơn mặt đất để tránh nước chảy vào bên trong gây sụt, lún hố chôn. Phun sát trùng khu vực chôn lấp để hoàn tất quá trình tiêu hủy.

- Hố chôn xác động vật phải có biển báo cấm người ra vào khu vực.

- Ủy ban nhân dân xã có trách nhiệm quản lý, tổ chức kiểm tra định kỳ và xử lý kịp thời các sự cố sụt, lún, xói mòn, rò rỉ, bốc mùi của hố chôn;

4.3. Vệ sinh, tiêu độc, khử trùng

- Vệ sinh: Thu gom chất thải rắn để đốt hoặc chôn; rửa nền chuồng, dụng cụ chăn nuôi bằng nước xà phòng. Đối với chất thải lỏng phải được xử lý bằng hóa chất. Vệ sinh khử trùng tiêu độc chuồng, cũi, dụng cụ chăn nuôi, vận chuyển, chế biến, môi trường liên quan đến con vật; xử lý thức ăn thừa, chất thải. Công việc này do người chăn nuôi thực hiện theo hướng dẫn của thú y xã.

- Tiêu độc khử trùng: Sau khi dọn rửa, vệ sinh cơ giới, để khô và tiến hành tiêu độc khử trùng khu vực chăn nuôi, khu tiêu huỷ hoặc chôn chó, mèo, đường làng, ngõ xóm, nơi công cộng. Công việc này do đội chống dịch của xã thực hiện.

- Người tham gia quá trình xử lý, tiêu huỷ chó, mèo đại phải sử dụng bảo hộ lao động phù hợp, phải được tiêm phòng vắc xin Đại phòng chống phơi nhiễm và vệ sinh tiêu độc khử trùng khi kết thúc công việc.

4.4. Tiêm phòng khẩn cấp bao vây ổ dịch

- Khi có dịch xảy ra trên địa bàn, UBND xã rà soát và thống kê số chó, mèo đã được tiêm phòng và chưa được tiêm phòng vắc xin Đại trong toàn xã.

- Cán bộ thú y tổ chức tiêm phòng vắc xin Đại cho chó, mèo và động vật cảm nhiễm chưa được tiêm phòng trong toàn xã. Tỷ lệ tiêm phòng phải đạt 100% trên tổng đàn. Trường hợp chủ vật nuôi không chấp hành tiêm phòng cho chó, mèo cán bộ thú y lập danh sách trình UBND xã ra quyết định cưỡng chế, buộc tiêu huỷ.

4.5. Công bố dịch

Khi có đủ các điều kiện thực hiện công bố dịch theo quy định của Luật Thú y; đồng thời công bố vùng bị dịch uy hiếp theo quy định của Luật Thú y và quy định hiện hành.

Trên đây là Hướng dẫn phòng, chống bệnh Đại ở động vật trên địa bàn xã Kim Phượng năm 2024. UBND xã yêu cầu các xóm, ban ngành liên quan phối hợp triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- 14 ông, bà trưởng xóm;
- Lưu: NN, thú y, VP.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Xuân Dũng